

76 430

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r Yardımcılığı

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21 -2010/5931133
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Onur Öymen

ÇOK İVEDİ

22 Kasım 2010

TBMM BAŐKANLIĐINA

İlgi: 25.10.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-26179 sayılı yazıları.

Bursa Mill¼tvekili Onur Öymen'in 7/16430 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Ahmet DAVUTOĐLU
Dıőıőleri Bakanı

Ek: 2 sayfa.

BURSA MİLLETVEKİLİ ONUR ÖYMEN'İN
7/16430 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORULAR

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu'nun İsrail'in Mavi Marmara ve diğer bazı yardım gemilerine yönelik saldırısının uluslararası hukukun ve insani hukukun açık bir ihlalini teşkil ettiği sonucuna varan raporu 27 Eylül tarihinde kabul edilmiştir. Bu raporun oylamasında Amerika Birleşik Devletleri'nin karşı oy kullandığı ve 15 AB üyesi ülkenin de çekimser kaldığı anlaşılmaktadır.

1. Başbakan yardımcısı Sayın Bülent Arınç'ın bu konuda 1 Haziran 2010 tarihinde TBMM'de yaptığı konuşmada başta ABD olmak üzere pek çok ülkenin olayı kınayan, lanetleyen açıklamalar yaptığı yolundaki beyanlarına rağmen ABD'nin İnsan Hakları Komisyonu raporuna olumsuz oy vermesinin sebebi nedir?
2. Hükümetin bu konudaki girişimlerine karşı Amerikan Hükümet yetkilileri bu tutumlarını hangi gerekçe ile haklı göstermeye çalışmışlardır?
3. Aynı şekilde 15 Avrupa Birliği ülkesi bu rapora çekimser kalırken tutumlarını hangi gerekçelerle haklı göstermeye çalışmışlardır?
4. Raporun 80. Maddesinde yer alan bu yardım filosunu düzenleyen kuruluşun insani yardımdan ziyade siyasi amaçla hareket ettiği yolundaki ifadeleri hükümetinizce de paylaşılmakta mıdır?

CEVAPLAR

1 ve 2. sorular

Mavi Marmara ve insani yardım konvoyundaki diğer gemilere yönelik İsrail saldırısının hemen sonrasında ABD tarafından en üst düzeyde yapılan açıklamalarda, can kaybı ve yaralanmalardan dolayı derin üzüntü duyulduğu ifade edilmiştir. ABD, bu konuda yapılan BM Güvenlik Konseyi Başkanlık açıklamasını da desteklemiştir.

ABD'nin İnsan Hakları Konseyi'nde (İHK) Bağımsız Uluslararası Veri Toplama Misyonu (VTM) kurulmasına ilişkin 2 Haziran 2010 tarihli karara ve Veri Toplama Misyonu'nun raporunun izlenmesine ilişkin 20 Eylül 2010 tarihli karara karşı olumsuz oy kullanmasına yönelik tepkimiz ve bu tutumlarında Mütteliklik ilişkilerinin gerektirdiği dayanışmayı görememiş olmaktan duyduğumuz hayal kırıklığı her düzeyde en açık şekilde dile getirilmiştir.

ABD'li muhataplarımız bu bağlamda, nesnel unsurlara işaret ettiğini teslim ettikleri VTM raporunun içeriğinden bağımsız olarak bu konunun izlenmesi için İHK'ya sunulacak kararlara her hal ve karda ret oyu kullanmak durumunda olduklarını; New York'ta BM Genel Sekreteri tarafından oluşturulmuş olan Panelin çalışmalarına öncelik verilmesi gerektiğini düşündüklerini ifade etmişlerdir.

3. soru

VTM raporunun izlenmesine ilişkin 20 Eylül 2010 tarihli İHK kararına çekimser oy veren 15 ülkeden yedisi İHK üyesi olan AB ülkeleridir. Karara destek vermemiş olmalarına tepkimiz AB ülkelerine iletilmiştir. Bu bağlamda, diğer bütün konularda insan hakları perspektifini öne çıkaran AB'nin sivil insani yardım konvoyuna uluslararası sularda saldırı düzenlenmesi ve 9 kişinin öldürülmesi karşısında gereken tutumu almamasının gerçek anlamda bir çifte standart olduğu AB'li muhataplarımıza anlatılmıştır.

Türkiye tarafından hazırlanan ve İKÖ Grubu adına sunulan karar tasarısı üzerinde AB ülkeleriyle uzun müzakereler yürütülmüştür. Getirdiğimiz çeşitli yazım önerilerini AB ülkeleri adına değerlendiren Dönem Başkanı Belçika'nın, olumlu oy kullanma kararı alamadıklarını bildirmesi üzerine, özellikle ret oyu kullanmayı düşünen AB üyelerine yönelik girişimler yoğunlaştırılmış, neticede AB ülkelerinden olumsuz oy kullanan olmaması sağlanmış ve AB grup olarak çekimser oy kullanmıştır. Bunun sonucunda, ABD ret oyu kullanan tek İHK üyesi olarak kalmıştır.

4. soru

VTM'nin raporunda, uluslararası ve bağımsız niteliğine bağlı olarak, Hükümetimizce paylaşılmayan unsurların bulunması doğaldır. Bu bağlamda, örneğin, raporda konvoyun siyasi amaçlar taşıdığı ileri sürülmekte, buna karşın bu iddia Hükümetimizce paylaşılmamaktadır.

VTM raporunda tam olarak paylaşmadığımız unsurlara yer verilmesi ve bazı değerlendirme farklılıklarının bulunması, VTM üyelerinin bağımsız hareket ettiklerinin en somut göstergesidir.